

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Centraal Informatiepunt

Den Haag, 4 juli 2005

Aan de leden en de plv. leden van de Vaste Commissie
voor Justitie

OVERZICHT van stemmingen in de Tweede Kamer betreffende wetsvoorstel:

29743 Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met het treffen van een regeling inzake het verhoor van afgeschermd getuigen en enkele andere onderwerpen (afgeschermd getuigen)

EINDSTEMMING WETSVOORSTEL: het wetsvoorstel is op 28 juni 2005 aangenomen. PvdA, Groep Lazrak, D66, Groep Wilders, VVD, CDA, ChristenUnie, SGP en LPF stemden voor.

AANGENOMEN EN OVERGENOMEN AMENDEMENTEN

Artikel I

Artikel III

28 (Wolfsen)

Dit amendement strekt ertoe om de procedure inzake het - al dan niet - horen van afgeschermd getuigen in handen te leggen van een gespecialiseerde rechter-commissaris. Artikel 178a Sv geeft een competentieregeling voor rechters-commissarissen. Daarin is reeds bepaald dat de bevoegde rechter-commissaris een bepaalde onderzoekshandeling ook binnen het rechtsgebied van een andere rechtbank kan verrichten, en dat een rechter-commissaris bij dringende noodzakelijkheid een bepaalde onderzoekshandeling kan overdragen aan een rechter-commissaris bij een andere rechtbank. De regeling laat derhalve open dat de afgeschermd getuigenregeling door een andere rechter-commissaris dan een gespecialiseerde rechter-commissaris wordt toegepast. Ondergetekende vindt dat onwenselijk.

Verplichte concentratie van het verhoor van de afgeschermd getuigen bij de rechter-commissaris in de rechtbank te Rotterdam bevordert de deskundigheid van de verhorende rechter-commissaris en de uniformiteit van de wetstoepassing. De concentratie bevordert daarmee dat de belangen van de verdachte en de staatsveiligheid optimaal worden afgewogen. Daarom stelt ondergetekende voor de rechter-commissaris in de rechtbank te Rotterdam bij

Amendementen zijn in de volgorde van stemming – op artikelnummer – weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties.

Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → 20. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

uitsluiting bevoegd tot toepassing van de regeling van de artikelen 226g tot en met 226m Sv. Dat zal een gespecialiseerde rechter-commissaris zijn; bij ziekte of verhindering biedt de regeling de mogelijkheid tot vervanging door een andere rechter-commissaris in de rechtbank te Rotterdam.

Aangenomen met algemene stemmen

Artikel IV

15 (Van der Laan)

Dit amendement bevat een evaluatiebepaling. In de evaluatie dient ten minste aandacht te worden besteed aan de mate waarin de wet bijdraagt aan de bestrijding van terrorisme en aan eventuele gevolgen van de wet voor de positie van de verdachte.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, Groep Lazrak, D66, CDA, ChristenUnie en SGP

VERWORPEN, INGETROKKEN EN/OF VERVALLEN AMENDEMENTEN

Artikel I onderdeel Ka, artikel 344b

Artikel I onderdeel M

19→22 (Wolfsen)

Naar de mening van ondertekenaar moet de wetgever in het algemeen de zittingsrechter de vrijheid laten om te bepalen welke waarde hij toekent aan het voorhanden bewijsmateriaal. Wettelijke beperkingen van die vrijheid – bijvoorbeeld bewijsminima – zijn echter aangewezen, wanneer het recht op een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 6 EVRM, daartoe noopt. Dit amendement strekt ertoe een bewijsminimum in te voeren voor twee van zulke gevallen.

Het voorgestelde artikel 344b ziet op een specifieke subcategorie van de schriftelijke bescheiden als bedoeld in artikel 344, eerste lid, aanhef en onder 3 Sv: de ambtsberichten van inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Met het begrip «ambtsbericht» wordt bedoeld op de schriftelijke mededeling als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002. Onder «inlichtingen- en veiligheidsdienst» worden verstaan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en de Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst.

Onderdeel a van het voorgestelde artikel ziet op het geval dat, om de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van het ambtsbericht te toetsen, een medewerker van een inlichtingen- en veiligheidsdienst als afgeschermd getuige over het ambtsbericht is gehoord en vervolgens zijn instemming aan verstrekking of voeging van het proces-verbaal onthoudt. Het gevolg daarvan is dat noch de procesdeelnemers noch de zittingsrechter van dat proces-verbaal kunnen kennismaken. Aldus worden niet alleen de mogelijkheden van de verdediging om de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van het ambtsbericht aan te vechten drastisch ingeperkt, maar wordt ook de zittingsrechter belemmerd in de beoordeling van de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van het ambtsbericht. Onder deze omstandigheden brengt het in artikel 6 EVRM neergelegde recht op een eerlijk proces mee dat een veroordeling niet uitsluitend of in beslissende mate op het ambtsbericht mag rusten. Naast het ambtsbericht dient voldoende ander bewijsmateriaal voorhanden te zijn. Wanneer het ambtsbericht binnen het geheel van de bewijsmiddelen het enige bewijsmiddel is waaruit de betrokkenheid van de verdachte bij het ten laste gelegde feit rechtstreeks voortvloeit, is een veroordeling uitgesloten.

Dit geldt eens te meer, indien het de verdediging, hoewel zij daartoe uitdrukkelijk de wens te kennen heeft gegeven, heeft ontbroken aan iedere mogelijkheid de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van het ambtsbericht te doen toetsen. Onderdeel b van het voorgestelde artikel introduceert daarom ook voor dat geval een bewijsminimum. Uit de woorden «over de

rechtmatigheid van de totstandkoming van dat ambtsbericht of de betrouwbaarheid van de daarin vervatte mededelingen» volgt overigens dat het verzoek betrekking dient te hebben op een persoon die daadwerkelijk iets kan verklaren over de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van het gelaakte ambtsbericht, in de regel een medewerker van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Artikel 6 EVRM brengt bovendien mee dat, zo de zittingsrechter in de hiervoor bedoelde gevallen toch gebruik maakt van het ambtsbericht, hij dat gebruik nader motiveert. De zittingsrechter dient uit te leggen waarom hij het ambtsbericht betrouwbaar en, voor zover ter zake een verweer is gevoerd, rechtmatig acht. Dat volgt uit de voorgestelde wijziging van artikel 360, eerste lid, Sv.

Ingetrokken

Artikel I, onderdeel G

18 (Wolfsen)

Dit amendement strekt ertoe om, analoog aan de regeling van de bedreigde getuige, beroep open te stellen tegen de beslissingen van de rechter-commissaris om een persoon al dan niet als afgeschermd, al dan niet anonieme getuige te horen.

De beslissing tot het horen van een getuige als afgeschermd – al dan niet anonieme – getuige staat op één lijn met de beslissing tot het horen van een getuige als bedreigde getuige (artikel 226a Sv). Gelet op de – vanwege het belang van de staatsveiligheid op zichzelf legitieme – inperking van de verdedigingsrechten die deze beslissing meebrengt en op het definitieve karakter van de beslissing tot het horen als afgeschermd anonieme getuige (de zittingsrechter kan de verschijning ter zitting van zo'n getuige niet afdwingen), kan een rechtsmiddel voor de verdachte niet worden gemist. Daarnaast brengen de belangen die het openbaar ministerie respectievelijk de betrokken getuige dient te behartigen mee, dat ook voor hen de mogelijkheid komt open te staan om de beslissingen van de rechter-commissaris aan een hoger rechterlijk oordeel te onderwerpen. Het voorgestelde artikel, dat ontleend is aan artikel 226b Sv, voert daarom de mogelijkheid van beroep in tegen:

het bevel tot het horen van een getuige als afgeschermd getuige dan wel de afwijzing van de vordering of het verzoek tot het geven van zo'n bevel (artikel 226g, eerste lid), en het bevel dat, ter gelegenheid van het verhoor van de afgeschermd getuige, zijn identiteit verborgen wordt gehouden dan wel de afwijzing van de vordering of het verzoek tot het geven van zo'n bevel (artikel 226h, eerste lid).

De appèlrechter legt bij de beoordeling van de beslissing a quo dezelfde toets aan als de rechter-commissaris.

Het vierde lid van artikel 226g moet als gevolg van het voorgestelde artikel vervallen. Het derde lid van artikel 226g is overbodig en kan vervallen, omdat de beslissingen van de rechter-commissaris al op grond van het voorgestelde artikel 226ha, eerste lid, gemotiveerd moeten worden.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, Groep Lazrak en D66

(ChristenUnie stemde tegen; dit stond in eerste instantie verkeerd in het stenografisch verslag:

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie): Voorzitter. Voor de volledigheid wil ik iets rechtzetten. De fractie van de ChristenUnie wil bij het wetsvoorstel Afgeschermd getuigen (29743) geacht worden, tegen amendement op stuk nr. 18 te hebben gestemd.)

Artikel I, onderdeel G

17 (Vos)

Dit amendement beoogt de toepassing van de regeling van afgeschermd getuigen te beperken tot terroristische misdrijven. Het doel en de strekking van het wetsvoorstel afgeschermd getuigen is vooral gelegen in de bestrijding van het terrorisme. Het komt de indiener voor dat de regeling van de afgeschermd getuige beperkt dient te blijven tot de gevallen waarin een verdenking bestaat van terroristische misdrijven.

Verworpen. Voor: SP en GroenLinks

Artikel I, onderdeel G

14 (Vos)

Dit amendement beoogt de rechterlijke controle op de beslissing van de rechter-commissaris om een getuige al dan niet als afgeschermd getuige te horen te versterken. Analoog aan de regeling voor bedreigde getuigen moet het gerecht in feitelijke aanleg waar de zaak wordt vervolgd een oordeel kunnen uitspreken indien de officier van justitie, de verdachte of de getuige zich niet met de beslissing van de rechter-commissaris kunnen verenigen.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks en PvdA

Artikel I, onderdeel G

20→26 (Vos)

Dit amendement beoogt te voorkomen dat de regie over het al dan niet aan de processtukken voegen van processen-verbaal van verhoor verschuift van de rechter-commissaris naar de gehoorde afgeschermd getuige. Indiener acht het onwenselijk dat de afgeschermd getuige door het onthouden van zijn instemming om het proces-verbaal van verhoor van de afgeschermd getuige aan de officier van justitie, de verdachte en diens raadsman te verstrekken en bij de processtukken te voegen een beslissende stem krijgt op een moment waarop de rechter-commissaris beslissingsbevoegd zou moeten worden geacht.

Verworpen. Voor: SP en GroenLinks

Artikel I, onderdeel G

12 (De Wit)

Dit amendement beoogt de rechter-commissaris te ondersteunen bij de beoordeling van de informatie die afkomstig is van afgeschermd getuigen. Onafhankelijke deskundigen op het gebied van door inlichtingen- en veiligheidsdiensten verstrekte informatie beoordelen de getuigenis in het licht van de kennis die zij hebben over de betrouwbaarheid van de bronnen, betrouwbaarheid van de getuige en de context waarin de informatie staat (zoals een vergelijking met andere berichten). Het blijft aan de rechter om de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de berichten voor het gebruik als zelfstandige bewijsbron te beoordelen.

Verworpen. Voor: SP en GroenLinks

Artikel I, onderdeel J

Artikel III

Artikel IV, onderdeel Cb

13 (De Wit)

Dit amendement beoogt de bewijskracht en de kwaliteit van ambtsberichten van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten die eventueel worden betrokken in een rechtszaak, zo goed mogelijk te regelen.

Verworpen. Voor: SP en GroenLinks

Artikel VI

16→21 (Van der Laan)

Het amendement bevat een horizonbepaling voor de onderhavige wet. Deze bepaling geeft Staten-Generaal en regering de mogelijkheid om binnen vijfjaar te bezien of de wet naar tevredenheid functioneert en om de werking van de wet in dat geval op eenvoudige wijze te verlengen.

Een horizonbepaling is gerechtvaardigd omdat, zoals de regering stelt, «geconstateerd moet worden dat de voorgestelde wijziging een beperking van de rechten van de verdediging kan impliceren». Deze beperking van de rechten van de verdachte en zijn verdediging kan, bij de beslissing om de wet te verlengen, worden afgewogen tegen de mogelijk geconstateerde effectiviteit van de wet.

In bijvoorbeeld de Verenigde Staten is het heel gebruikelijk om horizonbepalingen in ingrijpende wetsvoorstellen op te nemen. Daarbij kan gedacht worden aan de zogenaamde Patriot Act, waarin ook anti-terrorisemaatregelen zijn vervat.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, Groep Lazrak en D66

MOTIES

24 (Van der Laan) Motie om een Wetboek van Terroristische misdrijven samen te stellen
Afgevoerd van de agenda

Stemming op 30 juni 2005:

25 (Wolfsen c.s.) Motie om informatie die is verkregen door foltering niet tot het strafproces toe te laten

Aangenomen met algemene stemmen